

TA MESEC V SKUPŠČINI

Seje vseh treh zborov občinske skupščine bodo v sredo 10. julija ob 15.30 uri

Delegati bodo na skupnem zasedanju predvidoma poslušali uvodni obrazložitev k

– osnutku družbenega plana občine Ljubljana Vič Rudnik za obdobje 1986–1990

– osnutek družbenega plana mesta Ljubljane za obdobje 1986–1990

Delegati zbora združenega dela pa bodo predvidoma razpravljali tudi o uvedbi ukrepa družbenega varstva v delovni organizaciji Študentski center.

S SEJ IZVRŠNEGA SVETA

Predlog za ukrep družbenega varstva v Študentskem centru

Po vsej verjetnosti bodo delegati zbora združenega dela na juljski seji odločali o uvedbi ukrepa družbenega varstva v Študentskem centru. Občinski izvršni svet je namreč obravnaval predlog pobude ustanovitelja (Univerze Edvarda Kardelja) Študentskega centra, da zaradi motenj v samoupravnih odnosih in oškodovanja družbenih interesov v tej delovni organizaciji nastopijo ukrepi družbenega varstva. O teh ukrepih in vsebini so se člani izvršnega sveta izrekli po razpravi, v katero so se vključili tudi predstavniki te delovne organizacije, Univerze Edvarda Kardelja, univerzitetne konference ZK, študentov, ki bivajo v tem centru, družbenega pravobranilca samoupravljanja SRS ter občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Seveda pa morata k ukrepu družbenega varstva dati svoja mnenja oba ustanovitelja – poleg Univerze Edvarda Kardelja še univerzitetna konferenca ZSMS – nato pa bo po odločitvi predsedstva skupščine ta predlog posredovan v obravnavo in odločitev zboru združenega dela občinske skupščine.

V predlogu so navedeni naslednji ukrepi:
Začasno – največ za dobo leta dni se omeji uresničevanje posameznih samoupravnih pravic v svetu Študentskega centra kot najvišjega samoupravnega organa glede odločanja. Svet ima samo možnost posredovanja mnenj k odločitvam začasnega organa družbenega varstva, le-

ta pa prevzema v času trajanja ukrepa vse pristojnosti sveta. Pred imenovanjem začasnega kolegijskega poslovnega organa se odstavi individualni poslovodni organ delovne organizacije. Začasni kolegijski organ družbenega varstva je dolžan zagotoviti: odpravo motenj v delovanju samoupravnih organov, ki so tripartitno organizirani, izdelavo in sprejem samoupravnih splošnih aktov – prvenstveno statuta te delovne organizacije, finančno sanacijo in nadaljnje nemoteno poslovanje Študentskega centra, izdelati dolgoročni razvojni program te delovne organizacije... Seveda, pa bo izvršni svet predlagal skupščini, da se začasno vodstvo potrudijo za čimprejšnjo sanacijo razmer skupaj še z drugimi dejavniki, ki nasploh posredno sodelujejo v razreševanju te problematike ter o stanju in sanaciji razmer skupščino občine tekoče seznanjajo.

In za kakšne motnje gre?

Problematika je izredno široka in razvejana, ob tem pa je potrebno imeti pred očmi, da takšno stanje pravzaprav ni od večeraj in da ga zadnja »dogajanja« – bojkot študentov v zvezi s plačevanjem stanarine oziroma stroškov bivanja v tem centru še poglobljajo. Svet Študentskega centra – najvišji samoupravni organ, ki je tripartitno sestavljen (predstavniki zaposlenih delavcev, študentov, ki bivajo in družbenopolitične skupnosti) deluje že dalj časa povsem na papirju. Zanj je značilna nesklepnost (vrsta nesklepnosti se zaradi abstinence predvsem predstavnikov študentov in družbenopolitične skupnosti) ob tem pa so seveda na tak način sprejete odločitve pravzaprav nezakonite in pomenijo prekršitev pooblastil sveta Študentskega centra. Najbrž ni potrebno posebej izpostavljati, da svet sprejema tudi sklepe o višini stroškov bivanja in hrane, o finančnih in samoupravnih aktih. V primeru eventualne sklepnosti pa je možen tudi »veto«, ki ga študentje radi uporabljajo, odločitev pa je neveljavna.

Spričo znanega bojkota študentov o neplačevanju stroškov bivanja (tudi po korekciji višine teh stroškov) izguba v Študentskem centru narasča – ocenjujejo, da bo v prvih jesenskih mesecih znašala 9 starih milijard, študentje pa so se

že odločili, da pred oktobrom ne bodo pričeli plačevati teh stroškov. Vprašljivo in nedodelano ostaja ob tem vprašanje izterjave plačil, saj ob sklenjenih pogodbah o bivanju nastopa tudi institucija poroka. Še to. Sklepanje pogodb o bivanju je pravzaprav tudi v nasprotju z glavno dejavnostjo Centra, saj dopušča to dejavnost (bivanje neštudentov) v obsegu, ki je potreben za popolnejše izkoriščanje zmogljivosti centra in v okviru možnosti, ki jih dopušča osnovna dejavnost. V šolskem letu 1984/85 je namreč bila razvidna zelo velika potreba študentov za bivanje v tem centru.

V sami razpravi so opozarjali tudi na vrsto dejavnikov, ki tako kot npr. neurejena in nedodelana štipendijska politika posredno vplivajo na okoliščine, ki botrujejo tem razmeram in samemu centru, ki dejansko ne omogočajo in ne zagotavljajo samoupravnega delovanja in delovanja nasploh.

Omenjeni predlog ukrepa družbenega varstva pa pomeni le prvi korak k sistematičnejšemu in družbeno organiziranemu pristopu k dolgoročnemu razreševanju te občutljive problematike v tej organizaciji posebnega družbenega pomena.

Tudi v Emonaprojektu ukrep družbenega varstva

Na zadnji seji je izvršni svet soglasno sklenil predlagati občinski skupščini, da sprejme ukrep družbenega varstva v DO Projektivno podjetje Emonaprojekt. Že pred časom je bil namreč izvršni svet s strani komiteja za gospodarstvo in planiranje ter občinskega sindikalnega sveta opozorjen na razne nepravilnosti v tej delovni organizaciji. Na podlagi dokumentacije je bilo razvidno, da v tej organizaciji obstajajo bistvene motnje v samoupravnih odnosih in hujše oškodovanje družbenih interesov.

Tako v Emonaprojektu nimajo letnega plana za tekoče leto, za obdobje 1985–1990 so pripravili samo analizo razvojnih možnosti. Slaba organizacija dela, delovna nedisciplina, nejasne pravice in dolžnosti posameznikov so nedvomno posledica ugotovitve, da na svojem zboru niso sprejeli pravilnika o razvidu del in nalog. Prav tako delavci niso s referendumom sprejeli metodologije za ovrednotenje del in nalog, institut referenduma pa tudi ni bil upoštevan pri sprejemanju dopolnitev in sprememb statuta – zato je ta akt – o njem so razpravljali le na zboru delavcev – neveljaven. Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev ni bil usklajen z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji. Tudi samoupravni splošni akti niso bili usklajeni z določili zakona o razširjeni reprodukciji in minulnem delu ter zakonom o SLO in DS.

V prvem tromesečju tega leta delovna organizacija izkazuje izgubo v višini 1.615 din. Razlogov za nastanek teh izgub niso obravnavali na zboru delavcev, v zvezi s tem pa tudi niso sprejemali ustreznih ukrepov za odpravo nastale izgube. Močno skaljeni odnosi nastopajo tudi pri delitvi sredstev za OD in skupno porabo, saj prihaja do številnih pritožb posameznikov-delavcev.

V tej delovni organizaciji je prisotna velika nedisciplina in do kraja so skaljeni odnosi med delavci. Posledica tega je slaba organizacija dela, nesmotno upravljanje in poslovanje, kar se kaže tudi v premajhnem varovanju družbenih sredstev. Odgovornosti za zgoraj navedeno še niso ugotovljali, čeprav so bile v to smer že naravnane nekatere pobude delavcev. Izvršni svet je ob tej ugotovitvi še posebej podčrtal dejstvo, da v Emonaprojektu niso sposobni sami opraviti bistvenih motenj v samoupravnih odnosih kot tudi ne hujšega oškodovanja družbenih interesov, zato je uvedba ukrepov družbenega varstva neobhodna.

V sklepu o začasnem ukrepu družbenega varstva – delegatom je gradivo že posredovano in bodo o njem sklepali na zboru združenega dela 26. junija – je napisano: odstavita se nosilec dolžnosti individualnega poslovnega organa in poslovni odbor kot izvršilni organ zbora delavcev, imenuje se začasni kolegijski poslovodni organ, začasno se omeji pravice delavcev na zboru delavcev tako, da so sklepi zbora delavcev veljavni le s soglasjem začasnega kolektivnega organa družbenega varstva, prav tako se začasno omeji samoupravne pravice pri odločanju v komisiji za delovna razmerja, pri odločanju o disciplinski odgovornosti, o stanovanjskih vprašanjih...

Začasni kolegijski organ je dolžan pristopiti k izdelavi programa uresničevanju ukrepov in jih do 30. septembra predložiti izvršnemu svetu, o svojih ugotovitvah pa je dolžan obveščati občinsko skupščino.

NIČ VEČ UKREPA

V pohoštju Rožna dolina

V tej delovni organizaciji je bil začasni ukrep družbenega varstva uveden pred letom dni. Kot smo o tem že večkrat pisali, so bile v tej delovni organizaciji prisotne bistvene motnje v samoupravnih odnosih in s tem hujše oškodovani družbeni interesi.

Naloge, ki so bile poverjene začasnemu poslovodnemu organu so v celoti uresničene. Delavci so sprejeli vse potrebne samoupravne splošne akte. Poslovno leto 1984 so zaključili brez izgub, nasprotno, finančni rezultati so se močno izboljšali. Samo nekaj podatkov – produktivnost je porasla za sto odstotkov, dohodek je z letom popreje večji za 99,8 odstotkov, čisti dohodek za 122,4 odstotke, dosegli so 45 odstotno rast ekonomičnosti in 54 odstotno rast rentabilnosti.

Izvršni svet je sklenil, da ukrep začasnega družbenega varstva ni več potreben in predlagal skupščini, da lahko ta ukrep preneha. Delegati zbora združenega dela bodo o tem sklepu razpravljali 26. junija.

Iz velikih dni boja za naše življenje

Razmišljanja od dnevu borca

Dan borca je praznik izrednega pomena za vse Jugoslovane. Od 4. julija 1941, ko se je vstaja dobesedno razplamtel po naših republikah, saj so bile nekatere pod tujim jarmom cela stoletja. Pričel se je dolg in neizprosen boj. Terjal je ogromne žrtve, prinesel pa svobodo, ki je temelj vsakega naroda in družbe, katera želi ustvarjati, se razvijati, živeti.

Povprašala sem nekaj tovarišev, kaj menijo ob tem prazniku in kaj si želijo. Odgovorili so mi nosilec partizanske spomenice 1941, borec, ki se je vključil v boj kot skojevec in mladi družbenopolitični delavec, ki v samem boju ni bil prisoten, želi pa ohraniti njegove pridobitve, za kar se bori z vso vnetostjo in zavzetostjo.

Jože Zevnik, nosilec partizanske spomenice 1941, še vedno aktiven član MA OF od Barja do Kolpe.

»Imam velike želje, žal pa se bojim, da so nekatere neuresničljive. Postavili ste mi obsežno vprašanje, na katerega ni tako lahko odgovoriti. Uresničiti naj se vsaj polovico tistega, za kar smo se borili in za kar je tekla naša revolucija. Zavest ljudi naj bo vsaj pol takšna, kakršno smo poznali med vojno in leta po osvoboditvi. Premalo je vere v partijo, tovarštvo in zdrave medsebojne odnose. Mislim, da živimo v času egoizma, kakršnega naš mali slovenski narod do sedaj skorajda še ni poznal. Lažni standard in potrošniška mrzlota so nas pokvarili, z njimi pa tudi precejšen del idealov, za katere so premnogi padli.

Nas borce boli spoznanje, da vedno pogosteje prihaja do izkrivljanja resnice naše slavne preteklosti. Resnica je skorajda postala laž in to je najbolj boleče.«

Miloš Rutar, v NOB vstopil kot član MK SKOJ Kranj, borec gorenjsko-Koroškega odreda, svobodo dočkal kot komisar bataljona Tomšičeve brigade, do upokojitve oficir JLA, trenutno opravlja funkcijo sekretarja OO ZZB NOV Ljubljana Vič-Rudnik.

»Želim si, da bi se mladina še podrobneje spoznala z našo vstajo in revolucijo ter kako je potekal celotni boj do osvoboditve. Naj mladi globoko dojamajo veličino naše borbe, cenijo naj bratstvo in enotnost. Opažam, da so osnovnošolci veliko bolj dojemljivi kot srednješolci in študentje, prav tu pa bi morala z večjo angažiranostjo nastopiti ZSMS.

Zavedajmo se, da so danes težki časi. Mladina naj te težave premosti z istim idealizmom in entuziazmom, s kakršnimi smo mi odšli po pravi poti 1941. leta. Potrebna je močna volja in predvsem želja.«

Miro Petje, sekretar OS ZSS Ljubljana Vič-Rudnik.

»Tudi danes po 40 letih osvoboditve ZZB NOV predstavlja močno družbenopolitično organizacijo, saj revolucija še traja. Dejstvo, da so prav ti ljudje bili pripravljeni pasti za svobodo je naša največja obveza. Vse pa je bila zasluga Osvobodilne fronte, ki je znala s pravo mero taktike in poznavanja takratne situacije združiti vse napredne ljudi.

Boj je potreben še danes, saj kar je zapisano v ustavi in zakonih je potrebno neprestano tudi vsebinsko uresničevati in tako uveljaviti sistem socialistične samoupravne demokracije.«

MOJCA ČERNE

Spomini na Ljubelj živijo

»V letošnjem jubilejnem letu, ko po vsej naši domovini in v vsem svobodoljubnem svetu praznujemo 40-letnico življenja v svobodi in 40-letnico zmage nad fašizmom, smo se ponovno zbrali v tem lepem gorskem svetu, da skupaj s tovariši iz zamejstva obudimo spomine na čas, ko je svetu vladal teror in nasilje... je Stane Vrhovec pričel svoj govor na spominski slovesnosti v Podljublju, ki je bila 1. junija na kraju nekdanjega koncentracijskega taborišča Podljubelj, podružnici zloglasnega Mauthausna.

Ljubeljsko taborišče so Nemci ogradili z bodečo žico leta 1943. To je bil del evropske bodeče žice, za katero so se drugi ob drugem, ramo ob rami borili, trpeli in umirali zaporniki različnih narodnosti, ponižani na stopnjo razčlovečenja. Največ je bilo med njimi Francozov, nekaj je bilo Rusov, Poljakov, Italijanov, Avstrijcev, Jugoslovancev, ki so morali z nečloveškimi napori graditi cestni predor.

Ta dan so se na tem zgodovinskem prostoru že v jutranjih urah pričeli zbirati zaporniki, njihovi svojci, prijatelji, mladina različnih narodnosti, da se poklonijo spomenu na težki, veličastni nepozabni čas. Pozdravilo so jih naše in njihove zastave, ki so plapolale v vetru, pozdravili so jih vrhovi planin, ki so se v soncu bleščali kot kristali in s pogledom na njih otopleli s še tako trpkimi spomini prepredeno misel. Pozdravilo jih je jasno nebo in sonce, ki se ni, kot takrat, od sramu skrivalo za oblaki...

Spominska slovesnost, katere organizacija je bila v letošnjem letu zaupana viški občini in gostitelju – občini Tržič, je potekala v znamenju dostojanstva, ponosa in obtožbe tistih, ki so bili krivi strahot in grozodejstev koncentracijskih taborišč in tistih, ki tudi danes grozijo človeštvu s še malo modernejšim, strahotnejšim in dragim orožjem na

eni strani, na drugi strani pa umirajo od lakote milijoni otrok.

»Mladim rodovom moramo jasno povedati zgodovinsko resnico, da so jugoslovanski narodi dali velik prispevek k zmagi: 1.700.000 žrtev je vgrajenih v temelje naše svobode, zato ne dovolimo potvarjanja naše zgodovine... je med drugim dejal Stane Vrhovec.

Spregovorili so tudi predstavniki francoskih, italijanskih, koroških zapornikov, ki so se med drugimi besedami hvaležno spomnili partizanov in Tržičanov, ki so bili v tistem času, kolikor je bilo to mogoče, povezani z njimi.

Ob odkritju spominske plošče na prostoru, kjer je nekdanji krematorij, pa je zadonela Marsejza, ki so jo zapeli Francozi.

Ob poslušanju veznih besed dramskega igralca Jožeta Logarja smo obstali. Oči niso vzdrazale...

»Poslušajte, mi govorimo – mrtvi, bi lahko rekli trenutku današnjega spomina na neizmerno trpljenje, ki je bilo tu in v drugih taboriščih, raztresenih po Evropi. Zato naj vsak oči odpre... vsak naj do konca sledi... govorimo mi... mrtvi. Trkamo na vaša srca. Ne bojte se... Nekdo vas vznemirimo v snu. V miru nad polji čuti bo zvok našega glasu. Pozabili smo, kako rože diše... kako topoli šume... Tudi zemlja smo že pozabili... Kakšna je kaj postala zemlja ta čas! In ptice?... pojo na zemlji brez nas?... Življenje teče naprej... S pet se novi dan lesketa... Veter po žitu prostranem blodi... To je del v naši usodi... To je del v naši usodi...«

MARIJA VRHOVEC